

Uitdaagrecht in de participatie- en inspraakverordening

AB Beeldvormend 22 september 2026

Uitdaagrecht aanleiding en invoering

- Per 1 januari 2025 is de Wet versterking participatie op decentraal niveau | Overheid.nl | Wetgevingskalender van kracht.
- Dit wetsvoorstel regelt dat het decentraal bestuur inwoners in staat stelt te participeren bij de voorbereiding, **uitvoering en evaluatie** van beleid.
- Daarvoor wordt de regeling over inspraak in de Waterschapswet uitgebreid naar participatie.
- Het **uitdaagrecht** is wettelijk verankerd in deze wet.
- Per 1 januari 2025 is de wet van kracht, tot 31-12-2026 de tijd om de wijzigingen in de participatieverordening op te nemen.

Wat is het Uitdaagrecht?

Wat is de intentie van de wetgever?

1. Bewoners en maatschappelijke organisaties in staat stellen taken van de overheid over te nemen, mits aantoonbaar efficiënter, beter, goedkoper
2. mede-verantwoordelijkheid, lokale kennis en initiatiefkracht benutten van bewoners en maatschappelijke organisaties.

Het waterschap stelt spelregels op waaraan de initiatieven moeten voldoen. Deze spelregels worden vastgelegd in de

**Participatie- en inspraakverordening Waterschap
Zuiderzeeland 2026**

Overzicht soorten participatievormen bekeken vanuit de startpositie

	Burger-participatie	Partner-Participatie	Overheids-Participatie
	Participatie processen, inspraakprocedures.	Allianties, coalities, domein overstijgend	1. Bewonersinitiatieven 2. Uitdaagrecht
Initiatief ligt bij	Waterschap	Meerdere partners gezamenlijk	Bewoners, Maatschappelijke organisaties samenleving
Doel	Draagvlak, legitimiteit	Gezamenlijk aanpakken complexe opgaven	Ruimte geven aan eigenaarschap
Rol Waterschap	Regisserend kader stellend	Gelijkwaardige partner	Aansluitend, ondersteunend

Uitdaagrecht

VERZOEK OM
TOEPASSING
UITDAAGRECHT

BEOORDELING
VERZOEK TOEPASSING
UITDAAGRECHT

UITVOERING TAAK

Waarop zijn wij niet uitdaagbaar?

Taken op het gebied van (water) veiligheid

Vergunningverlening en toezicht

Subsidie/compensatie beoordeling/toekenning

Interne ondersteunende taken (zoals bedrijfsvoering en HRM beleid)

Taken waarover afspraken zijn gemaakt met verbonden partijen

Taken op gronden van derden zonder wederzijdse toestemming

Taken die wettelijk niet overgedragen mogen worden en uitgevoerd moeten blijven worden door het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur

Status verwante verordeningen

1. Participatieverordening ZZL 13-03-2024

[Participatie Waterschap Zuiderzeeland 2024 | Lokale wet- en regelgeving](#)

Hier aan gekoppeld is de participatie- en samenwerkingsstrategie

2. Verordening inspraak en bekendmakingen ZZL 27 -03-2013

[Verordening inspraak en bekendmakingen Waterschap Zuiderzeeland 2013 | Lokale wet- en regelgeving](#)

3. Verordening elektronische bekendmakingen 1-11-2018

[Verordening elektronische bekendmaking | Lokale wet- en regelgeving](#)

NIEUW! Participatie- en inspraakverordening Waterschap Zuiderzeeland 2026:

- Alles in één én geactualiseerd
- Toelichting ook geactualiseerd
- Praktisch toepasbaar gemaakt

Tijdpad

- 1 september: DenH geeft verordening vrij voor inspraak onder voorwaarde van uitkomsten bespreking in beeldvormende bespreking AB 22 september
- 22 september: Beeldvormende bespreking AB
- 30 september – 11 november: ontwerp participatieverordening wordt ter inzage gelegd via een publicatie op Overheid.nl (Officiële bekendmakingen)
- 11 november: sluiting termijn en verwerking van zienswijzen in nota van antwoorden voorzien van voorstel voor vervolg voor besluit, waarna bespreking in DenH
- 15 december: gewijzigde participatieverordening besluitvormend in het AB
- 31 december 2026: Inwerkingtreding vernieuwde verordening

1. Verzoek om toepassing Uitdaagrecht (artikel 3.1)

1. Ingezetenen en maatschappelijke partijen kunnen bij het college een verzoek om toepassing van het uitdaagrecht indienen.
2. Het verzoek bevat een omschrijving van de taak die de indiener voor ogen heeft, de reden dat de indiener het verzoek indient en het resultaat dat de indiener beoogt.
3. De indiener maakt voor het verzoek gebruik van het door het college vastgestelde formulier.
4. De indiener van het verzoek geeft daarnaast in ieder geval aan:
 - a. wat de betrokkenheid, kennis en ervaring van de indiener met de taak is;
 - b. welke kosten of middelen er volgens de indiener aan de uitvoering van de taak verbonden zijn; en
 - c. hoe de indiener de kwaliteit en de uitvoering van de taak wil waarborgen.
5. Het college kan naar aanleiding van het verzoek aanvullende informatie opvragen.

2. Beoordeling verzoek toepassing uitdaagrecht (artikel 3.2)

1. Indien het college niet bevoegd is ten aanzien van de betreffende taak, draagt het college het ingediende verzoek over aan het daartoe bevoegde bestuursorgaan en stelt het de indiener hiervan op de hoogte.
2. Het bestuursorgaan wijst het verzoek in ieder geval af als:
 - a. het verzoek ziet op een taak waarvan de aard zich tegen toepassing van het uitdaagrecht verzet;
 - b. het verzoek in strijd is met door het waterschap vastgesteld beleid of convenanten;
 - c. het verzoek niet voldoet aan de in artikel 2.1, derde lid gestelde eisen;
 - d. de opdrachtwaarde boven de Europese drempelwaarde als bedoeld in paragraaf 2.1.1.1 van de Aanbestedingswet 2012 uitkomt; en
 - e. het college van oordeel is dat de taak met toepassing van uitdaagrecht niet beter wordt uitgevoerd of de kosten hoger zijn.

2a. Wanneer is er geen participatie of uitdaagrecht aan de orde? (artikel 3.2 lid 3)

3. De volgende taken zijn in ieder geval uitgesloten van het uitdaagrecht:

- a. Taken op het gebied van (water) veiligheid;
- b. Vergunningverlening, toezicht en handhaving;
- c. Subsidie/ compensatie beoordeling/ toekenning;
- d. Interne ondersteunende taken (zoals bedrijfsvoering en HRM beleid);
- e. Taken waarover afspraken zijn gemaakt met verbonden partijen;
- f. Taken op gronden van derden zonder wederzijdse toestemming; en
- g. Taken die wettelijk niet overgedragen mogen worden en uitgevoerd moeten blijven worden door het college en het algemeen bestuur.

3. Stappenplan

1. Aanvraag komt binnen via aanvraagformulier
2. Eerste gesprek(ken) met casemanager uitdaging(Luisteren, vraag achter de vraag)
3. Tweede gesprek inclusief specialisten(onderwerp waarop wordt uitgedaagd), jurist. (onder welke portefeuillehouder valt het onderwerp?)
4. Draagvlak check bij initiatiefnemer en overige samenwerkingspartners
5. Initiatiefnemer stelt uitdaagvoorstel op samen met casemanager uitdaging wat voorgelegd wordt aan het College
6. College neemt besluit en of heeft mogelijkheid om meer informatie te vragen.
7. Uitkomst wordt gedeeld door casemanager met initiatiefnemer
8. Ja -> er wordt een contract opgesteld over het proces, budget, contactmomenten, het niet nakomen van afspraken en evaluatiemomenten.

4. Afspraken over uitvoering taak (artikel 3.3)

Als het bestuursorgaan het verzoek om toepassing van het uitdaagrecht toewijst, maakt het met de indiener afspraken over:

- a. het proces, het resultaat en de looptijd van de uitvoering van de taak;
- b. het budget en de financieringswijze van de uitvoering van de taak;
- c. het contact met het bestuursorgaan gedurende de uitvoering van de taak;
- d. de stappen bij het niet nakomen van de gemaakte afspraken en het tussentijds beëindigen van de uitvoering van de taak; en
- e. de evaluatie van de uitvoering van de taak.